

Häme

30.5.2017

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Jakelun mukaan

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Kestopuuteollisuus ry ja Kiertokapula Oy ovat toimittaneet 29.3.2017 Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiohjelman (YVA-ohjelman), joka koskee Hämeenlinnan Karanojan jätteidenkäsittelyalueelle käsiteltyä puuta polttoaineenaan hyödyntävän lämpölaitoksen rakentamista ja nykyisten toimintojen laajentamista. Toimintojen laajentaminen koskee maanvastaanottoa, vaaralliseksi luokiteltujen jätteiden vastaanottoa ja loppusijoitusta sekä käsitellyn puun vastaanottoa ja käsittelyä. YVA-ohjelman on laatinut hankkeesta vastaavan toimeksiannosta Ramboll Finland Oy. Hämeen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena ja antaa YVA-ohjelmasta yhteysviranomaisen lausunnon. Näiden tahojen yhteystiedot ovat:

Kestopuuteollisuus ry, Snellmaninkatu 13, 00170 Helsinki
Kiertokapula Oy, Vankanlähde 7, 13100 Hämeenlinna
Ramboll Finland Oy, Ahjokatu 4 B, 15800 Lahti
Hämeen ELY-keskus, Kirkkokatu 12, PL 29, 15141 Lahti

Hanketiedot

Hankealue sijaitsee Hämeenlinnan kaupungin lounaisosassa Karanojan jätteidenkäsittelyalueella, Helsinki–Tampere valtatie (E12) ja Helsingintien (130) länsipuolella. Hankkeella on seuraavat vaihtoehdot:

Vaihtoehto 0: Toiminnan laajennussuunnitelmaa ei toteuteta, vaan Karanojan jätteenkäsittelyalue jatkaa toimintaansa nykyisessä laajuudessa; alueelle ei rakenneta lämpölaitosta eikä toimintaa laajenneta

Vaihtoehto 1: Karanojan alueen toimintoja laajennetaan seuraavasti:

- alueelle rakennetaan lämpölaitos
- alueella toteutetaan kyllästetyn ja muun käsitellyn puun käsittely ja varastointi ja vaarallisen jätteen vastaanotto ja loppusijoitus
- alueen toimintoja laajennetaan maanvastaanotolla

Suoritemaksu (hankkeesta vastaavalle) 4000 €

YVA-menettely

YVA-menettelyä on tässä hankkeessa sovellettava YVA-asetuksen hankeluettelon 6 §:n 11b- ja 11 d kohtien perusteella.

YVA-menettely alkoi, kun hankevastaavat Kestopuuteollisuus ry ja Kier-
tokapula Oy toimittivat YVA-ohjelman yhteysviranomaisena toimivalle
Hämeen ELY-keskukselle. YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan
suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on ja mitä ympäristövai-
kutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä. ELY-keskus kuulutti
YVA-ohjelman nähtävillä olostä ja toimitti sen nähtävillä. Kaikki, joiden
oloihin tai etuihin hanke voi vaikuttaa, samoin kuin ne yhteisöt ja säätiöt,
joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea, voivat ilmaista
mielipiteensä arviointiohjelmasta. ELY-keskus pyysi myös arviointioh-
jelmasta viranomaislausunnot.

Saatuaan lausunnot YVA-ohjelmasta, ELY-keskus antaa siitä yhteysvi-
ranomaisen lausunnon hankkeesta vastaaville. YVA-ohjelmasta ei toi-
mitettu ainuttakaan kansalaismielipidettä.

Hankkeesta vastaava tekee tarvittavat ympäristöselvitykset YVA-
ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti ja kokoaa tiedot
arviointiselostukseksi. Tässä hankkeessa arviointiselostuksen on arvioi-
tu valmistuvan vuoden 2017 syksyllä. YVA-selostuksesta pyydetään
lausunnot ja mielipiteet ja pidetään yleisötilaisuus vastaavalla tavalla
kuin YVA-ohjelmasta. ELY-keskus antaa lopuksi yhteysviranomaisen
lausunnon arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä.

Hankkeen edellyttämät luvat

Viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen
kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomai-
sen siitä antaman lausunnon. Tämä koskee paitsi ympäristölupaa myös
muuta hankkeen toteuttamisen edellyttämiä lupia. Hanketta koskevasta
lupapäätöksestä tai muusta päätöksestä on käytävä ilmi, kuinka arvioin-
tiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto on otettu huomi-
oon.

Eri menettelyiden yhteensovittaminen

Hämeenlinnan kaupunki on käynnistänyt samaan aikaan YVA-
menettelyn kanssa Karanojan jätteenkäsittelyalueen toimintoja käsitte-
levän asemakaavan muutoksen ja laajennuksen laatimisen. Asemakaa-
van tavoitteena on mahdollistaa jätteenkäsittelyn korttelialueiden laajen-
tuminen ja uusien teollisuustonttien sijoittaminen Taipaleentien varrelle.
YVA-menettely ja asemakaavan muutos sovitetaan ajallisesti yhteen ja
prosessien aikana syntyviä selvityksiä hyödynnetään molemmissa pro-
sesseissa.

Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

Arviointiohjelman nähtävillä olosta kuulutettiin Hämeen Sanomissa 1.4.2017. Kuulutus ja YVA-ohjelma olivat nähtävillä 5.4.–5.5.2017 Hämeenlinnan kaupungin ja Janakkalan kunnan julkisten ilmoitusten ilmoitustaululla. YVA-ohjelma oli nähtävillä myös Hämeenlinnan kaupungin kirjastossa ja Janakkalan pääkirjastossa sekä sähköisesti ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa ymparisto.fi/hame/karanojanYVA. Kuulutus oli sähköisesti ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/hame > Ajankohtaista > Kuulutukset. Hanketta ja arviointiohjelmaa esiteltiin yleisötilaisuudessa 19.4.2017.

Arviointiohjelmasta pyydettiin lausunnot Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueelta, Hämeen liitolta, Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristöterveydeltä, Riihimäen seudun ympäristöterveydenhuollon kuntayhtymältä, Hämeenlinnan ympäristö- ja rakennuslautakunnalta, Hämeenlinnan kaupunginhallitukselta, Janakkalan kunnan ympäristölautakunnalta, Janakkalan kunnanhallitukselta, Hämeenlinnan kaupunginmuseolta ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue toteaa, että YVA-ohjelmassa on esitetty kuvaus liikennevaikutusten arvioinnin kulusta, eli arvioidaan hankkeen tuottamat liikennemäärät ja vaikutukset lähialueen tiestöön ja liittyisiin. Selvitystä olisi hyvä laajentaa Orsitien/vt 10 eritasoliittymän toimivuustarkastelulla.

Erityistä huomiota on syytä kiinnittää liikenneturvallisuuteen, jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuuteen sekä raskaan liikenteen ja vaarallisten aineiden kuljettajien koulutukseen ja sitä kautta onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn. Osa kuljetuksista alueelle tapahtuu vt 10:llä Hämeenlinnan kaupunkijaksolla.

Vaikutusten arvioinnissa on hyvä ottaa huomioon helmikuussa 2017 valmistunut liikenneselvitys: *Mt 130 ja mt 292 maankäytön kasvu ja tieverkon toimenpidetarpeet Hämeenlinnan ja Janakkalan alueella*. Selvityksessä on mm. Karanojan ja Orsitien liittyisiin mt 130:lle esitetty vaihtoehtoja maankäytön kehittymisen mukaan ja luonnosteltu Moreenin eritasoliittymälle alustava tilavaraus (eritasoliittymä edellyttää voimakasta maankäytön kehittymistä alueella).

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristöterveydenhuoltosikkö pitää tarpeellisenä selvittää lähimpien talouskaivojen sijainnit ja kaivotyypit (erityisesti Janakkalan Lähdelammin alue). Arviointiselostuksessa tulee arvioida, onko mahdollista, että saastunutta pohjavettä kulkeutuisi käytössä oleviin talousvesikaivoihin. Mikäli mahdollista, tulee talousvesikaivojen veden laatu varmistaa tutkimuksin.

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla (TUKES) ei ole lausuttavaa ohjelmasta. Ohjelmassa on mainittu olennainen asia eli se että kohteelle haetaan tarvittaessa lupaa kemikaalien määrästä riippuen. Laajuuden selvittämisessä on hyvä huomioda, että toiminnan laajuus kemikaaliturvallisuuslain näkökulmasta katsotaan enimmäismääristä, ei esim. vuosittaisista käyttömääristä, jotka ohjelmassa on esitetty.

Museovirasto toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa YVA-ohjelmasta.

Hämeen liiton mukaan hanke on maakuntakaavan mukainen eikä Hämeen liitolla ei ole erityistä lausuttavaa arviointiohjelmasta.

Hämeenlinnan kaupunginhallitus katsoo, että YVA-ohjelma on tehty riittävän laajasti ja monipuolisesti ja sen perusteella voidaan arvioida hankkeen vaikutuksia ympäristöön lain ja asetuksen edellyttämällä tavalla. YVA-menettelystä on annettu asukkaille, yhdistyksille ja toimijoille vaikutusmahdollisuudet avointen yleisötilaisuuksien ja työpajojen muodossa. On myös tärkeää, että ohjelma on laadittu siten, että hanke suunnitellaan tulevaisuuden tarpeet ennakoiden. Mahdollisuuksien mukaan arviointiohjelmassa voisi esittää vertailutietoa vastaavien, kierrätykseen kelpaamatonta puuta polttavien laitosten ympäristövaikutuksista ja ottaa huomioon polttolaitoksen varmuuteen ja turvallisuuteen liittyvät seikat. YVA-ohjelmaa voidaan pitää pääosin riittävänä YVA-selostuksen laatimiseen.

Hämeenlinnan ympäristö- ja rakennuslautakunta edellyttää, että arvioitaviin vaikutuksiin lisätään vaikutukset kasvi- ja sienilajistoon, luonnon monimuotoisuuteen ja suojeluarvoihin. YVA-prosessin aikana on tarpeen tehdä aiempaa yleiskaavatasoista tarkempi luontoselvitys, jossa selvitetään ainakin hankealueen luontotyypit, lepakot ja linnusto.

Haitallisten yhdisteiden leviäminen ravintoverkossa tulee ottaa huomioon arviointiselostuksessa esittämällä, miten vaikutuksia luonnonympäristöön aiotaan seurata. Alueella varastoidaan ja haketetaan 30 000 tonnia/v kestopuuta. Puunsuojauksessa käytetyt aineet, kuten kreosotti, CCA, CA C sisältävät kromia, kuparia, arseenia ja satoja eliöille haitallisia orgaanisia yhdisteitä.

Arseenin epäorgaaniset yhdisteet ja kromi (IV) yhdisteet sekä polyaromaattiset hiilivedyt (PAH) kuuluvat syöpävaarallisten aineiden ryhmään. Useimpien arseeniyhdisteiden tiedetään olevan erittäin myrkyllisiä vesieliöille. Kromi ja kupari ovat erittäin myrkyllisiä vesieliöille, ja kromin myrkyllisyys kasvaa happamuuden lisääntyessä. Joidenkin PAH-yhdisteiden on todettu rikastuvan ravintoketjussa.

Eri toiminnoilla on erilaisia vaikutuksia eliöstöön ja ympäristöön. Arviointiselostuksessa tulee avata näitä vaikutusketjuja toiminnoittain sekä ku-

vaten eri toimintojen ja alueella jo olevan toiminnan ja luonnon ominaisuuksien yhteisvaikutusta.

Arvioitaviin vaikutuksiin tulee lisätä sivulle 43 vaikutukset pinta- ja pohjavesiin. Nämä vaikutukset on asianmukaisesti tarkasteltu s. 46 kappaleessa 7.6. Kestopuun varastointialue tulee suunnitella niin, että valumavedet johdetaan käsiteltäväksi.

Demolite Oy:n Tuuloksen kestopuun kierrätysterminaalien pinta- ja pohjavesien tarkkailu on osoittanut, että pintavesissä sähkönjohtavuus, PAH ja raskasmetallit ovat olleet koholla. Myös antraseeni on ylittänyt ympäristölaatunormin. Pintavesien tarkkailu on siksi ensiarvoisen tärkeää suunnitella ja toteuttaa huolella, ja se vaatii paneutumista jo YVA-vaiheessa.

Hankkeessa on arvioitava ympäristölle ja terveydelle haitallisten aineiden ilmapäästöt (mm. As, Cr, Cu, PAH-yhdisteet, hiukkaset) ja niiden mahdolliset vaikutukset ihmisten terveydelle ja ympäristölle. Kreosiittiöljyn hajukynnys on melko alhainen ja hajun osalta yhteisvaikutukset olemassa oleviin hajupäästöihin on tarkasteltava.

Toiminnan aikaisista vaikutuksista lämpölaitos tuottaa ilmapäästöjä, jotka pitkien piippujen takia leviävät laajalle. Leviämismallinnus, jatkuvatoiminen mittaus ja toisaalta bioindikaattoritutkimukset ovat tarpeen ilmapäästöjen vaikutusten selvittämiseksi. Myös hajupäästöjen vähentämiseen ja seurantaan tulee paneutua.

Arviointiselostuksessa tulee kuvata varsinkin toimintavaiheen vaikutusketjuja toiminnoittain huomioiden muiden toimintojen ja luonnon ominaisuuksien yhteisvaikutusta.

Kappaleessa 7.18 tulisi olla arviota erikseen vaarallisten aineiden kaatopaikan osalta. Kappaleen 7.21 ensimmäisen virkkeen loppuun voisi lisätä ”yhteisvaikutukset huomioiden”. Vaikutusten seuranta tulee toteuttaa paitsi lähi- myös kaukovaikutusalueella. Sen tulee kattaa kaikki tarvittavat osa-alueet (ilmapäästöt, pinta- ja pohjavesi, melu, pöly ja haju).

Vaikutusten tarkkailussa tulee pohjautua pääosiltaan jatkuvatoimisiin mittauksiin. Toisaalta ympäristön seuranta bioindikaattorien, kuten jäkälien, sammalpallojen ja humusnäytteiden avulla tulee sisällyttää hankkeeseen, jotta saadaan tietoa eri aineiden kuten dioksiinien kertymisestä eliöihin. Luonnonvarojen hyödyntämiseen liittyvissä vaikutuksissa tulee ottaa huomioon myös vaikutukset kalastoon, marjoihin ja sieniin.

Seuraavat yksityiskohdat tulisi myös korjata: sivun 17.2 otsikko ”Puhtaiden jätettä sisältävien maiden seulonta” pitää olla

”pilaantumattomien jätettä sisältävien maiden seulonta”. Rakenteet ja kentät -kappaleessa s. 17 mainittu maapankkitoiminta suunnitellaan toteutettavaksi aluksi kolmospenkan päällä. Tämän osalta tulee selvittää penkan kantavuus ja sen kestävyys tarkoitukseen. Kasvillisuus ja eläimistö -kappaleeseen voisi lisätä maininnan suunnittelualueen eteläpuolella tavattavasta silmälläpidettävästä sarjatalvikista. Kappaleen 6.7.2 toisessa kappaleessa oleva Vanajaveden kulttuurimaiset (ma) pitäisi olla Vanajaveden kulttuurimaisemat

Riihimäen seudun terveystakeskukseen kuntayhtymän ympäristöterveys kiinnittää huomiota seuraaviin näkökohtiin:

Haju

Alueen nykyisestä toiminnasta aiheutuu kaatopaikkakaasuista johtuvia hajuhaittoja. Suurin osa suunnitteilla olevista toiminnoista on esitetty laajennettavalle alueelle, joka on nykyisin metsätalousvaltaista aluetta. Koska hankkeen vuoksi aluetta muokataan ja puustoa poistetaan, on ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa esitettävä, vaikuttaako jätteidenkäsittelyalueen laajennus sekä puuston poisto hajuhaittojen leviämiseen lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Mikäli laajennuksella on vaikutusta hajuhaittojen leviämiseen, tulee selostuksessa selvittää hajuhaittojen arvioitu muutos häiriintyvissä kohteissa.

Pöly ja melu

Pöly- ja melupäästöjen mallinnuksessa tulee huomioida käsittelyalueen laajennuksen ja puuston poiston vaikutukset melun ja pölyn leviämiseen lähimpiin häiriintyviin kohteisiin.

Käsiteltävien jätteiden sisältämät haitalliset aineet

Arviointiselostuksessa tulee esittää suunniteltujen vastaanotettavien jätteiden ominaisuudet sisältäen erityisesti kuvaukset jätteiden sisältämisestä terveydelle vaarallisista ja/tai haitallisista aineista. Lisäksi tulee esittää, miten jätteet on suunniteltu varastoitavan ja/tai käsiteltävän, jotta niiden sisältämät aineet eivät aiheuta terveyshaittaa.

Yhteisvaikutukset

Arviointiselostuksessa tulee ottaa huomioon uusien toimintojen ja toiminnan muutoksien aiheuttamien päästöjen sekä vaikutusalueella olemassa olevien päästöjen yhteisvaikutukset.

Janakkalan kunnanhallitus esittää kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja kunnan lausuntona, että kunnan kannalta merkitystä on erityisesti toiminnan vesistövaikutuksilla, koska alueen vedet virtaavat Janakkalan Lähdelampeen. Lisäksi merkitystä on yleisemmin sillä, miten käytöstä poistetun kyllästetyn puun käsittely ratkaistaan. Vaihtoehtoina tässä mielessä ovat lähinnä uudelleen käyttö materiaalina, joka on mahdollista rajoitetusti sekä polttaminen energiaksi. Ottaen huomioon käytöstä poistuvien pylväiden ja muun kyllästetyn puun määrä sekä käytön rajoitukset, materiaalinhyötykäyttö jäänee pieneksi, ja polttaminen energiaksi on selvästi merkittävin käsittelytapa. Paineekyllästetyn puun kyllästysaineena on käytetty kromia, kuparia ja arseenia. Nykyiset kyllästeet sisältävät kuparia, kromia ja arseenia ei enää käytetä. Lisäksi

jonkin verran käytöstä poistuu kreosoottilla (kivihilliterva) kyllästettyä puuta.

Energiahyötykäytön edellytyksenä on riittävä polttokapasiteetti asianmukaisissa laitoksissa. Tällä hetkellä kapasiteetti Suomessa ei riitä kattavaan polttamiseen. Karanojalla olisi maankäytölliset edellytykset polttolaitokselle sekä mahdollinen sopimuskumppani lämmön jakelussa. Tämä puoltaa VE 1:n toteuttamista. Edellytyksenä on kuitenkin ympäristövaikutusten kattava hallinta.

Hankkeen kokonaisuudesta ympäristövaikutusten arvioinnin kannalta voidaan todeta, että polttolaitos, puun käsittely ja tuhkien sijoitus on arviointiohjelmassa sidottu maankäsittelyyn. Vaihtoehtoasetelmassa toteutetaan joko molemmat osa-alueet tai ei kumpaakaan. Olisi perusteltua sisällyttää arviointiohjelmahan vaihtoehdot, joissa toteutetaan joko molemmat osa-alueet, toinen osa-alueista tai ei toteuteta miltään osin. Maa-ainesten käsittely ei ole sidoksissa puun polttoon.

Ohjelmassa olisi perusteltua tarkastella, miten polttolaitokset rakentaminen tai rakentamatta jättäminen vaikuttaisivat laajemmin käytöstä poistuvan kyllästetyn puun käsittelyketjuun, esim. ulkomaan vientiin, kuljetuksiin ja niiden ympäristövaikutuksiin kokonaisuutena. Olisi perusteltua tarkastella myös, mitä polttoainetta kyllästetty puu tulisi korvamaan ja millaisia vaikutuksia tällä on.

Paikallisista ympäristövaikutuksista päähuomio polttolaitoksen osalta on savukaasuissa ja tuhkien sijoittamisessa. Kestopuun varastointi- ja käsittelyalueen vesien laatu ja vaikutukset ovat keskeinen Janakkalan alueeseen vaikuttava asia, koska Karanojan vedet kulkevat Janakkalan Lähdelampeen ja edelleen. Myös maankäsittelyalueen vesien hallinta ja vaikutukset on arvioitava.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Hämeen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue antaa yhteysviranomaisen lausunnon arviointiohjelmasta. Siinä on YVA-lain 9 §:n mukaisesti tarvittaessa todettava, miltä osin arviointiohjelmaa on tarkistettava. Hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutukset tulee selvittää arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon mukaisesti.

Yhteysviranomaisen lausunnon valmistelussa on otettu huomioon arviointiohjelman kuulemisvaiheessa annetut lausunnot. Mielenpitäviä YVA-ohjelmasta ei toimitettu määräaikaan 5.5.2017 mennessä. ELY-keskus lähettää kopiot lausunnoista hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Hämeen ELY-keskuksessa.

Hankekuvaus ja hankevaihtoehdot

Hankevaihtoehdot on esitetty asianmukaisesti. Hankkeen kuvausta pitää joiltakin osin tarkentaa. Hanke pitää kuvata niin selkeästi ja yksityiskohtaisesti, kuin tässä suunnitteluvaiheessa suinkin on mahdollista, jotta siitä aiheutuvat ympäristövaikutukset voidaan tunnistaa ja arvioida riittävästi. Tarkistustarve liittyy seuraaviin arviointiohjelman kohtiin:

YVA-asetuksen mukaan hankekuvauksen tiedot tulee esittää ottaen huomioon hankkeen suunnittelu-, rakentamis- ja käyttövaiheet, mahdollinen purkaminen mukaan lukien. Arviointiselostuksessa hankekuvausta pitää täydentää hankkeen elinkaaren kuvauksesta nyt puuttuvien vaiheiden kuvauksella. Muun muassa lämpölaitoksen rakentaminen, uuden laajennusalueen rakennusvaihe sekä rakennusvaiheen liikenne ja siitä aiheutuvat päästöt pitää esittää arviointiselostuksessa.

Vastaanotettavien materiaalien varastointi ja käsittely pitää kuvata arviointiselostuksessa tarkemmin. Erityisesti piha-alueella varastoitavien materiaalien määrästä, varastointiajoista ja sijoituspaikoista sekä normaali- että poikkeustilanteissa (esim. mahdolliset seisokit) pitää esittää tarkemmat tiedot.

Arviointiohjelman sivulla 13 on esitetty tietoja kyllästetyn sahatavaran ja muun käsitellyn puun vastaanotosta ja käsittelystä ja todetaan, että kyllästetyn sahatavaran käsittely eli murskaus suoritetaan hallissa tai ulkotilassa. Ko. kohdasta ei kuitenkaan ilmene tarkemmin, millä perusteella käsittelytapa valitaan. Käsittelytavan valinta on tärkeää sen varmistamiseksi, etteivät käsiteltävän materiaalin sisältämät aineet aiheuta lähiympäristössä terveys- tai viihtyvyshaittaa.

Hankekuvauksesta (luku 3) puuttuu kuvaus hulevesien johtamisesta ja käsittelystä. Vesien johtamista on kyllä jonkin verran kuvattu luvussa 6.2.2. sivulla 26, eli väärässä paikassa. Tämä osio pitää selostuksessa sisällyttää hankekuvausta koskevaan kohtaan. Hankekuvauksessa on selvitettävä myös poikkeustilanteiden vesienkäsittely, esimerkiksi se, onko hulevesien hallinnassa varauduttu rankkasateisiin (vesienkäsittelyjärjestelmän mitoitus, varoaltaat) vai virtaako hulevesiä rankkasateella suoraan ojiin.

Hankekuvaukseen kuuluu myös hankkeesta johtuvan liikenteen kuvaus, joka on arviointiohjelmassa sisällytetty pääosin väärään kohtaan, ympäristön nykytilan kuvaukseen (luku 6). Hankkeesta johtuvan liikenteen kuvaukseen, joka esitetään hankekuvauksen yhteydessä, kuuluu paitsi toiminnan aikaisen myös rakentamisvaiheen liikenteen kuvaus. Myös hankealueen liikennöintiväylät ympäristöineen, erityisesti niiden soveltuvuus ja kestävyys hankkeen liikennöintiin pitää kuvata tarkemmin arvioinnin edetessä.

Ympäristön nykytilaa koskevaan lukuun 6 on sisällytetty myös hankealueen ilmanlaatua, melua ja tärinää koskevat tiedot, jotka nekin tulisi esittää hankekuvausta koskevassa luvussa.

Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin

Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin on esitetty asianmukaisesti.

Hankkeen ja sen vaihtoehtojen suhde maankäyttösuunnitelmiin ja hankkeen kannalta olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin

Arviointiohjelmassa on kattavasti esitetty hankkeen vaikutusaluetta koskeva maakunta-, yleis- ja asemakaavoitustilanne. Samanaikaisesti alueella toteutettava asemakaavan muutos mahdollistaa muun muassa sen, että prosesseissa voidaan hyödyntää puolin ja toisin syntyvää tutkimusaineistoa, mikä vähentää muun muassa päällekkäistä työtä

YVA-asetuksen mukaan arviointiselostuksessa on esitettävä hankkeen ja sen vaihtoehtojen suhde hankkeen kannalta olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin. Myös tältä osin arviointiohjelmassa on esitetyt tiedot ovat riittävät.

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät luvat ja päätökset

Toteuttamisen edellyttämät luvat on esitetty asianmukaisesti. Mikäli hankealueiden rakenteissa käytetään betonia ja tiiltä, jotka eivät täytä MARA-asetuksen raja-arvoja sekä pilaantunutta maata, on rakenteelle haettava ympäristölupa MRL:n mukaisten lupien lisäksi.

Vaikutusalueen rajaus Hankkeen vaihtoehtojen vaikutusalueet on esitetty asianmukaisesti vaikutustyypeittäin. Selostusvaiheessa niitä pitää vielä tarvittaessa tarkentaa ja esittää vaikutusalueet myös havainnollisin karttakuvin.

Ympäristön nykytilan kuvaus

Ympäristön nykytilaa on arvioinnin pohjaksi kuvattu pääosin asianmukaisesti. Kuten edellä lausunnossa on todettu, osa ympäristön nykytilan kuvaukseen sisältyvistä tiedoista pitäisi kuitenkin sisällyttää hankekuvausta koskevaan kohtaan.

Hankkeen lähivaikutusalueella, alle 2 km:n etäisyydellä hankealueesta, Janakkalassa sijaitsee nykyisen Kanta-Hämeen maakuntakaavan SL-kohde Saarenperkoo. Kohde (SL 105) on maakunnallisesti arvokas suoalue, jonka suojelua ei ole toteutettu. Karanoja virtaa suon itälaidalla ja laskee Lähdelammiin. ELY-keskuksella ei ole tietoa suon nykytilasta. Kohde on tarpeen todeta arviointiselostuksessa luonnonsuojelua käsittelevässä kohdassa.

Arvioitavat vaikutukset ja arviointimenetelmät sekä arvioinnin tekijät

Arviointiohjelman mukaan aineiston hankinnan ja menetelmien osalta ympäristövaikutusten arvioinnin perustana ovat muun muassa arvioinnin aikana tarkentuvat hankesuunnitelmat ja ympäristön nykytilan selvitykset, nykyisen toiminnan vaikutusten tarkkailu, kirjallisuustiedot, lausunnot sekä lähialueen asukkaiden näkemykset hankkeen vaikutuksista (työpajat). Arvioinnissa tullaan ottamaan huomioon hankkeen sekä suorat että välilliset vaikutukset ja hankkeen vaikutukset arvioidaan koko hankkeen elinkaaren ajalta. Hankkeesta muodostuvien vaikutusten tunnistamisen jälkeen arvioidaan mm. vaikutuskohteen herkkyyttä ja vaikutuksen suuruutta ja suuntaa, joiden perusteella muodostetaan näkemys vaikutuksen merkittävydestä.

Käytettävien arviointimenetelmien ja arvioinnin osatekijöiden suhteen ei ole huomautettavaa. Suunnittelun tyypisistä polttolaitoksista ja jätteenkäsittelytoiminnasta on kokemuksia useista kohteista, joten selvityksiä ja mallinnuksia on käytettävissä ja toimintaan liittyvät ympäristövaikutukset ovat melko hyvin ennakoitavissa.

Yhteysviranomaisen edellyttää seuraavassa joitakin pienehköjä täydennyksiä arviointiohjelmassa esitettyihin vaikutuksiin ja niiden selvittämiseen:

Liikennevaikutukset

Liikenteen vaikutusten arvioinnissa on syytä keskittyä esitettyjen vaihtoehtojen nykyisiin liikennejärjestelyihin ja niiden soveltuvuuteen, ottaen huomioon raskaan liikenteen lisääntyminen, mutta myös alueen asukkaiden arkiliikkumisen liikenneturvallisuuteen kohdistuvia vaikutuksia.

Selvitystä tulee laajentaa Orsitien/vt 10 eritasoliittymän toimivuustarkastelulla. Vaikutusten arvioinnissa on tarpeen ottaa huomioon myös helmikuussa 2017 valmistunut liikenneselvitys.

Kaikkien liikenteestä johtuvien suorien tai välillisten vaikutusten arvioinnissa pitää arvioida myös yhteisvaikutukset muiden lähialueen toimijoiden liikenteen kanssa ottaen huomioon myös niiden toiminnan näköpiirissä olevat muutokset.

Melu

Lämpölaitoksen sekä uusien ja laajennettavien toimintojen liikenteen aiheuttama meluvaikutus on tarkoitus arvioida melun laskentamallin avulla. Meluselvityksessä on esitettävä selkeästi laskennan lähtötiedot, kuten melupäästön lähteet, sijainnit ja voimakkuudet lähteittäin, melun vaihtelut tai tasaisuus, laitteiden käyntiajat eri vaihtoehtoisissa sekä lähtötietojen mahdolliset puutteet ja heikkoudet ja niiden vaikutukset tulok-

siin. Myös äänen mahdollinen kapeakaistaisuus tai iskumaisuus pitää ottaa tarkastelussa huomioon.

Päästöt ilmaan

Ilmapäästöjen leviämismallinnus tullaan arviointiohjelman mukaan toteuttamaan matemaattis-fysikaalisilla leviämismalleilla. Arvioinnin edessä pitää arvioida myös mahdollisten poikkeustilanteiden aiheuttamien päästöjen leviäminen ja vaikutukset.

Mikäli laajennusalueen puuston poistamisella ja toteutettavilla maanrakennustoilla on vaikutusta hajuhaittojen leviämiseen, tulee selostuksessa selvittää myös hajuhaittojen arvioitu muutos lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Pinta- ja pohjavesivaikutukset, maaperä

Hankealueen vaikutusalueella olevat mahdolliset talousvesikaivot pitää kartoittaa ja arvioida toiminnan vaikutukset niihin.

Arvioinnissa pitää esittää tiedot mahdollisesti lisääntyvän huleveden vaikutuksista vastaanottavaan Karanojaan, Lähdelampeen ja alapuoliseen vesistöön. Tarkastelussa pitää ottaa huomioon vesistön vastaanottokapasiteetti sekä normaalitilanteissa että mahdollisissa poikkeus- ja onnettomuustilanteissa (esim. rankkasateiden ja sammutusvesien vaikutus mahdollisessa tulipalotilanteessa).

Luontovaikutukset

Hankealueen luontovaikutuksia koskevia selvityksiä on tarkoitus päivittää kevään ja kesän 2017 aikana. Luonto- ja lajistaselvitysten yhteydessä tulee myös selvittää ja varmistaa, ovatko Karanojan puro ja Karanojankorven viereinen tihkupinta vesilain tarkoittamia suojeltuja vesiluontotyyppejä.

Luontovaikutuksia koskevassa kohdassa 7.7 todetaan, että vaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon hankkeen rakentamisen aikaiset suorat vaikutukset kasvillisuuteen ja luontotyypeihin sekä linnustoon. Myös *käytön aikaiset* vaikutukset luontoarvoihin sekä normaali- että mahdollisissa poikkeustilanteissa pitää selvittää.

Vaikutukset maankäyttöön ja maisemaan

Vaikutukset maankäyttöön, maisemaan ja kulttuuriympäristöön on esitetty kattavasti ja asianmukaisesti.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Tässä hankkeessa ihmisiin kohdistuvia suoria vaikutuksia aiheuttavat ensisijaisesti liikenne, melu, pöly ja haju, joiden arviointiin liittyviä seikkoja on kuvattu edellä ao. kohdissa. Arvioinnissa on erityisen tärkeää selvittää hankkeen vaikutukset mahdollisiin herkkiin kohteisiin (koulut, päiväkodit, virkistysalueet ym.)

Arviointiselostuksessa pitää ottaa huomioon myös uusien toimintojen ja toiminnan muutoksien aiheuttamien päästöjen sekä vaikutusalueella olemassa olevien päästöjen yhteisvaikutukset.

Ympäristöonnettomuudet ja niiden seuraukset

Mahdollisiksi poikkeukselliseksi riskejä aiheuttaviksi tilanteiksi laitoksella on tunnistettu muun muassa liikenneonnettomuudet, tulipalot ja räjähdykset, kemikaalien varastointi ja käyttö, sähkökatkot sekä laitoksen huolto ja kunnossapito. Arvioinnissa tulisi ottaa huomioon myös rankkasateista alapuoliseen vesistöön mahdollisesti aiheutuvat riskit.

YVA-ohjelmassa ei ole juuri käsitelty poikkeus- ja onnettomuustilanteiden mahdollisia seurauksia; arviointiselostuksessa myös niitä pitää arvioida. Riskitarkastelun yhteydessä pitää arvioida muun muassa, mitä vaikutuksia virtaamien ja veden laadun muutokset voivat aiheuttaa vesiluontotyyppeihin ja eliölajistoon Karanojassa, Lähdelammassa ja alapuolisessa vesistössä.

Haitallisten ympäristövaikutusten ehkäiseminen ja rajoittaminen

Haitallisten vaikutusten ehkäisykeinoja on YVA-ohjelmassa toistaiseksi esitetty jossain määrin, ja tarkastelu täydentynee arviointiprosessin edetessä. Haitallisten vaikutusten rajoittamiseksi pitää esittää parasta käytökelpoista tekniikkaa edustavat menetelmät.

Vaikutusten seuranta	Vaikutusten seurantaa koskevaan luetteloon pitää lisätä rakentamisen aikainen tarkkailu.
Aineisto ja menetelmät	Keskeiset käytettävät aineistot ja menetelmät on arviointiohjelmassa esitetty selkeästi ja ymmärrettävästi. Arviointiselostuksessa pitää esittää tarkistettuina tiedot arvioinnissa käytetyistä keskeistä aineistosta sekä aineiston hankinnassa ja arvioinnissa käytetyistä menetelmistä ja niihin sisältyvistä oletuksista. Samoin pitää esittää selvitys käytettyjen tietojen mahdollisista puutteista ja keskeisistä epävarmuustekijöistä. Mallinnuksista pitää esittää selkeästi niissä käytetyt lähtötiedot ja oletukset.
Raportointi	Arviointiohjelmaraaportti on tiivis ja jäsentelyltään pääosin johdonmukainen, lukuun ottamatta seikkoja, joihin yhteysviranomaisen on edellä lähinnä hankekuvausta koskevissa kommentteissaan kiinnittänyt huomio-

ta. Osa kuvista (esim. 3-9 ja 4-1) on liian pieniä ja/tai epäselviä, mikä vaikeuttaa jonkin verran ohjelman luettavuutta. Arviointiselostuksessa on tärkeää, että arviointitulokset esitetään selvästi ja ymmärrettävästi ja että ne havainnollistetaan riittävän kokoisilla kartta- ym. kuvilla.

Suunnitelma tiedottamisesta ja osallistumisesta

Suunnitelma tiedottamisen ja osallistumisen järjestämisestä on asianmukainen. Selostukseen suunnitelma pitää tarvittaessa päivittää.

Lausunnon nähtävillä olo

ELY-keskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnon antajille. Lausunto tulee nähtäville myös verkkosivuille osoitteeseen www.ymparisto.fi/karanojanYVA.

Johtaja

Tommi Muilu

Erikoissuunnittelija

Markku Paananen

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti

JAKELU

Kestopuuteollisuus ry, Snellmaninkatu 13, 00170 Helsinki
Kiertokapula Oy, Vankanlähde 7, 13100 Hämeenlinna

LIITE

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

TIEDOKSI

Lausunnon antajat
Suomen ympäristökeskus (ja 2 kpl arviointiohjelmia)

LIITE

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU**Maksun määräytyminen**

Maksu määräytyy valtioneuvoston asetuksen 1554/2016 mukaisesti. Kyseisen asetukseen liitteenä on mak-sutaulukko, josta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksulliset suoritteet ja niiden hinnat vuonna 2017.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus). Oikaisuvaatimus on toimitetta-va ELY-keskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoi-tettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ELY-keskukseen myös sähköisessä muodos-sa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjistä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljen-nöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaati-mus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaati-musajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hämeen ELY-keskuksen postiosoite on PL 29, 15141 Lahti ja käyntiosoite Kirkkokatu 12, Lahti. Sähköposti toimitetaan osoitteeseen kirjaa-mo.hame@ely-keskus.fi.

Sovelletut säädökset

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Laki valtion maksuperustelain muuttamisesta (961/1998)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittä-mis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2017 (1554/2016)

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument har godkänts elektroniskt

Paananen Markku 30.05.2017 13:26

Muilu Tommi 30.05.2017 12:09